

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน  
ของ นายนุรักษ์ มาประณีต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓๐/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๘/๒๕๕๔

วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๐ (๒) หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า การจำกัด สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นและจะกระทบกระเทือน สาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใด กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจ ในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๐ บัญญัติว่า บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ดังต่อไปนี้

(๒) สิทธิพื้นฐานในกระบวนการพิจารณา ซึ่งอย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการได้รับการ พิจารณาโดยเปิดเผย การได้รับทราบข้อเท็จจริงและตรวจเอกสารอย่างเพียงพอ การเสนอข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้ง และพยานหลักฐานของตน การคัดค้านผู้พิพากษาหรือตุลาการ การได้รับการพิจารณาโดย ผู้พิพากษาหรือตุลาการที่นั่งพิจารณาคดีครบองค์คณะ และการได้รับทราบเหตุผลประกอบคำวินิจฉัย คำพิพากษา หรือคำสั่ง

ส่วนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๗ บัญญัติว่า ศาลมีอำนาจสั่งให้ พิจารณาเป็นการลับ เมื่อเห็นสมควรโดยผลการหรือโดยคำร้องขอของคู่ความฝ่ายใด แต่ต้อง

เพื่อประโยชน์แห่งความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันความลับอันเกี่ยวกับความปลอดภัยของประเทศมิให้ล่วงรู้ถึงประชาชน

แต่โดยหลักทั่วไปแล้วประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้การพิจารณาและสืบพยานในศาล ให้ทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย เว้นแต่บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ในการพิจารณาเป็นการลับนั้น บุคคลที่มีสิทธิอยู่ในห้องพิจารณามีโจทก์และทนาย จำเลย และทนาย ผู้ควบคุมตัวจำเลย พยานและผู้ชำนาญการพิเศษ ล่าม บุคคลผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง และได้รับอนุญาตจากศาล พนักงานศาลและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยแก่ศาล เป็นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๘

เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ บัญญัติคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของชนชาวไทย การที่รัฐจะออกกฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๙ นี้ ส่วนมาตรา ๔๐ (๒) เป็นบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิในกระบวนการยุติธรรม สร้างหลักประกันพื้นฐานให้กับประชาชน ที่จะได้รับการพิจารณาโดยเปิดเผย ได้รับทราบข้อเท็จจริงและการตรวจสอบอย่างเพียงพอ เสนอข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้ง เป็นต้น

การพิจารณาคดีเป็นการลับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๗ นั้น เป็นข้อยกเว้นที่รัฐบัญญัติกฎหมายนี้เพื่อประโยชน์แห่งความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันความลับอันเกี่ยวกับความปลอดภัยของประเทศมิให้ล่วงรู้ถึงประชาชน เป็นการบัญญัติโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เป็นการบัญญัติเท่าที่จำเป็นและมีได้ กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ เพราะแม้จะเป็นการพิจารณาลับ แต่มาตรา ๑๗๘ ก็เปิดโอกาสให้คู่ความและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีอยู่ในห้องพิจารณาได้ ทั้งกฎหมายมาตรานี้ มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป มิใช่เป็นการบังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ศาลอาญาจึงมีอำนาจพิจารณาคดีเป็นการลับได้

อาศัยเหตุผลดังได้วินิจฉัยข้างต้น จึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๐ (๒)

นายบุรีรักษ์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ